

KOLLÉGIUM

SZAKMAI - MÓDSZERTANI, INFORMÁCIÓS FOLYÓIRAT

A tartalomból:

Szakmai találkozó 3. oldal

Választmányi ülés 4. oldal

Kitüntetések 10. oldal

Mi így csináljuk 12. oldal

XII. évfolyam 2002.

február

2.

Báthory István Gimnázium Kollégiuma, Nyírbátor

REZSIKÖLTSÉG SZÁMÍTÁS A KOLLÉGIUMOKBAN

Sok kollégiumot a fenntartója komoly arányú (az intézményi költségvetés egyharmadát is meghaladó) bevételre kötelez, amelyet becsül az intézményfinanszírozás összegébe.

Több helyről érkezett telefonon kérdés, hogy nálatok mennyi a szállásdíj, milyen mértékű rezsi számoltok az étkezés igénybevételekor.

Nehéz megnyugtató és egyúttal pontos választ adni, mert fenntartónként, illetve intézményenként eltérőek a feltételek. Az egyik kollégiumban megállapított díj a másikban nem fedi le a tényleges költségeket, ezért mindenütt helyileg kell a számítást elvégezni (amelyhez figyelembe vehető tanácsot természetesen tudok adni).

A SZÁLLÁS REZSIKÖLTSÉGE

Kiszámításakor javaslok figyelembe venni az alábbiakat:

⇒ Energia (gáz, villany, szén, fűtőolaj) költségei – az éves költséget érdemes elosztani az igénybe vett adagszámmal. A kapott értéket átlagként javaslok figyelembe venni.

➤ Ugyanakkor gondot jelenthet, ha az intézményen belül egy óra méri az összes egység fogyasztását. Ebben az esetben a tapasztalat azt mutatja, hogy szerencsés csak a szálláshely szolgáltatáskor az igénybevételt mérni.

➤ A másik bonyolító tényező, hogy a szolgáltatók egy része átalánydíjat fizettet az igénybe vevővel, és gazdasági év végén egyenlítik ki a számlát. Ebben az esetben is kiszámítható az ismertetett módon, mert a fogyasztás mértékét meg lehet állapítani a mérőóra leolvasásával.

➤ Az év közbeni áremelkedés színesíti a számítási műveletet, de általa nem válik megoldhatatlanná a számítási művelet.

⇒ Víz (az energia költségelem értékének ismertetésénél már kitértem néhány gyakori megoldás-változatra).

⇒ Munkabér és bérköltség (a szálláshely szolgáltatással kapcsolatba kerülők [ügyművelői dolgozó – „szállásmenedzser”: átlagosan 10 – 50 %, - néhány intézményben pedagógus: 5 – 10 % -, gazdasági vezető: átlagosan 5 – 15 %, portás: 14 – 28 %, karbantartó: 5 – 10 %, de szükség esetén a készenléti díjazás mértéke is növelő tényező, takarító: 14 – 28 %) bérének a szolgáltatási feladatra fordított hányada), nem szabad figyelmen kívül hagyni az esetlegesen felmerülő túlmunka megfelelő díjazását (pl. pihenőnapon, munkaszüneti napon).

⇒ Amortizációs költség (felszerelések, gépek, berendezések, eszközök).

⇒ A karbantartás éves ráfordítása 1 ágy / 1 éjszakára kiszámítva.

⇒ Az esetleges rongálásból eredő teljes költség áthárítása az igénybevevőre.

⇒ A települési önkormányzat által meghatározott idegenforgalmi adó.

⇒ Kereskedelmi célú szálláshely szolgáltatás esetén, annak adója.

⇒ A használt textíliák (pl. ágynemű, törülköző) mosatási díja

⇒ Tisztítószeres vendégéjszakánkénti költsége.

⇒ A személyszállítás díjából a fajlagos költség.

⇒ A vendéglátás járulékos költségei (törölköző, WC-papír, szappan – beszerzési költsége -, kancsó, pohár – beszerzési vagy amortizációs költsége -, telefon, posta, reklám [hirdetés], ügyvitel – sokszorosítás, dokumentumok [vendégkönyv, nyilvántartások, hatósági engedélyek] tényleges fajlagos költsége).

⇒ A kapott értéket növelni kell a hatályos ÁFA összegével.

Tapasztalatom szerint a szállásdíj – tényleges rezsi költségen alapuló – összege 500 – 1200 Ft közötti értékhatárok között változott 2001-ben.

AZ ÉTKEZÉS REZSIKÖLTSÉGE

Kiszámításakor javaslok figyelembe venni az alábbiakat:

⇒ Energia (gáz, villany, szén, fűtőolaj) költségei – az éves költséget érdemes elosztani az igénybe vett adagszámmal. A kapott értéket átlagként javaslok figyelembe venni.

➤ Ugyanakkor gondot jelenthet, ha az intézményen belül egy óra méri a konyha és a többi egység valamennyi fogyasztását. Ebben az esetben a tapasztalat azt mutatja, hogy szerencsés a konyhai használat nélküli igénybevételt mérni (pl. alkalmi szálláshely szolgáltatás, étkezés nélkül; lehetőleg nem egy adatból megállapítva a fogyasztás mértékét). A tényleges fogyasztás és az alkalmi mérés különbségéből kapott adat már érdemben figyelembe vehető az ételadagra jutó fajlagos költség megállapításakor.

➤ A másik bonyolító tényező, hogy a szolgáltatók egy része átalánydíjat fizettet az igénybe vevővel, és év végén egyenlítik ki a számlát. Ebben az esetben is kiszámítható az ismertetett módon, mert a fogyasztás mértékét meg lehet állapítani a mérőóra leolvasásával.

➤ Az év közbeni áremelkedés színesíti a számítási műveletet, de általa nem válik megoldhatatlanná a számítási művelet.

⇒ Víz (az energia költségelem értékének ismertetésénél már kitértem néhány gyakori megoldás-változatra)

⇒ Munkabér és bérköltség (az étkezéssel kapcsolatba kerülők [konyhai dolgozók: 100 %, ügyviteli dolgozók: átlagosan 10 – 50 %, - néhány intézményben: pedagógusok: 6 – 30 % -, gazdasági vezető: átlagosan 10 – 15 %]) bérének az étkezési feladatra fordított hányada), nem szabad figyelmen kívül hagyni az esetlegesen felmerülő túlmunka megfelelő díjazását (pl. pihenőnapon, munkaszüneti napon).

Kollégium

KÉSZÜLT AZ OKTATÁSI MINISZTERIUM TÁMOGATÁSÁVAL

Kiadja: a Kollégiumi Szakmai és Érdekvédelmi Szövetség, a „Kollégiumokért” Sajtóalapítvány megbízásából
Felelős kiadó: Horváth István *Főszerkesztő:* Benda János *Alapító főszerkesztő:* dr. Benedek István
Rovatszerkesztők: Fuchsné Hattinger Zsuzsanna, Gulyás Béla, Takács Ernő, Dr. Csépe György, Pethes Zoltán,
Szerkesztőség címe: Körösy László Középiskolai Kollégium 2500 Esztergom, Szent István tér 6. Tel./fax: 33/400-005
Terjesztés: Pethes Zoltán, Tel.: 30/9-376 - 042; *Előfizethető a kiadó címén:* 1417 BUDAPEST, Pf.:11. Tel./fax: (1) 352-9601
E-mail: kollegiumiszovetseg@mail.matav.hu *Honlap:* www.kollegiumiszovetseg.matav.hu *Példányszám:* 1500 *Ára:* 112 Ft

⇒ Amortizációs költség (gépek, berendezések, eszközök) és az üzemszerű töreskár (pohár, tányér, evőeszköz).

⇒ Az élelmezéssel kapcsolatos karbantartás értéke (itt kell figyelembe venni az átalánydíjas javítási szerződések költségfedezetét is).

⇒ Konyhai hulladékszállítás díja

➤ Kevés intézményben fordul elő, hogy a konyhai hulladék gyűjtésére elkülönített tárolóeszközök állnak rendelkezésre, ezért a termelő mértékének megfelelő díj kiszámítása indokolt.

➤ A szolgáltató az elszállított hulladék minőségétől függetlenül állapítja meg a felmerült költségek ellenértékét. Ebben az esetben is az intézményre marad a tényleges bekerülési költség megállapítása.

⇒ Raktározási díj (tárolási költség): szezonális beszerzések esetén merülhet fel. Javasolom a számításnál figyelembe venni a tárolási veszteséget (káló).

⇒ A beszerzés járulékos költségei (ügypitel – nyilvántartás [„kartonok”], telefon, posta, reprezentáció).

⇒ Védő- és munkaruha, valamint konyhai textilium mosatási költsége

⇒ Mosogatószerek, tisztítószerek költsége.

⇒ A kapott értéket növelni kell a hatályos ÁFA összegével.

⇒ Amennyiben a készített étel kereskedelmi forgalomba is kerül (a kedvezményes körön [diákétkeztetés és munkahelyi étkeztetés, vendéglátás] kívüli) értékesítés, akkor a jelzett igénybevevők számára a kereskedelmi tevékenység adójával, valamint kereskedelmi árrésszel kell növelni a rezsizságnak megállapított összegét.

A felsorolás nem teljes, de gondolatébresztőnek nyugodtan felhasználható. Minden intézmény esetében valamennyi elem elő sem fordul, ezért helyileg kell meghatározni a tényleges rezsizságnak.

Tapasztalatom szerint a rezsizságnak mértéke intézményenként jelentősen eltérő értéket mutat. Az általam ismert értékhatarok a nyersanyagköltséget alapul véve, annak 63 – 127 %-áig terjednek.

Vitaindítónak szánt rezsizságnak-számítási gondolataimra szívesen fogadok reagálást az alábbi e-mail címen:

tematik@freemail.hu.

A reagálásokat – hozzájárulás esetén ugyanabban az újságban közzé tesszük.

*Takács Ernő
érdekvédelmi ügyvivő*

Szakmai találkozó

Három megye képviselői a kollégiumokról

tartalommal telítődött a kollégiumokban folyó nevelés és oktatás.

Takács Ernő a KSZ érdekvédelmi ügyvivője a kollégiumok számára fontos új jogszabályokra hívta fel a hallgatóság figyelmét. Pethes Zoltán a KSZ gazdasági ügyvivője a szervezet gazdálkodási kérdéseiről tartott tájékoztatást.

Már hagyományossá vált az az évente megrendezésre kerülő szakmai találkozó, melyet három megye (Fejér-, Győr-Moson-Sopron-, és Komárom-Esztergom megye) közösen rendez minden évben.

A mostani rendezvénynek az esztergomi Körösy László Középiskolai Kollégium adott otthont. A közel hatvan fős találkozón Koppány Csaba, a KSZ Komárom-Esztergom megyei elnöke köszöntötte a résztvevőket, majd Benda János a KSZ szakmai ügyvivője tartott előadást az életbe lépett Kollégiumi nevelés országos alapprogramjáról, s annak gyakorlati bevezetéséről, az ebből adódó feladatokról. Hangsúlyozta, hogy a szakmai fejlődés egyik mérföldkövet jelenti e rendelet bevezetése, hiszen ezzel jogilag is

A Szövetség megyei elnökei, Koppány Csaba (KEM), Nagy Kálmán (FM), és Litresits Józsefné (GYMSM) szól a megye kollégiumainak helyzetéről, az elért eredményekről, gondokról.

Nagy Kálmán külön szólt az “Arany János tehetséggondozó program” jelenlegi helyzetéről,

az ennek keretében alkalmazott pedagógiai módszerekről, valamint az “Önfejlesztő kollégiumok” tevékenységéről.

A találkozón - a szakmai munkát követően - mód nyílt arra is, hogy Benda János a vendéglátó

kollégium igazgatója bemutassa intézményét, az itt folyó szakmai munkát.

A résztvevők sok új ismerettel és tapasztalattal gazdagodtak, és ismét csak megerősítették azon véleményüket, hogy szükség van ezekre a szakmai találkozókra.

(- B.J. -)

**Kollégiumi Szakmai és Érdekvédelmi Szövetség
Ügyvivő Testület**

Kollégium Nevelőtestülete

Tisztelt Kollégák!

Az Ügyvivő Testület - az Alapszabálynak megfelelően - összehívja a Választmányt

2002. március 8-án (pénteken) 10.00 órára.

(Az ülés helye: Budapest, Városligeti fasor 10.)

A tervezett napirend:

1. Beszámoló a Választmány legutóbbi ülése óta végzett munkáról, a Szövetség helyzetéről

- külön is:
- a Szövetség gazdálkodásáról
 - a 2001. évi beszámoló, ill. a 2002. évi terv
 - a Számvizsgáló Bizottság jelentése
 - a területi szervezetek tevékenységéről
 - a Kollégiumi Diákszövetséggel való együttműködésről
 - a szakmai munkacsoportok eredményeiről

2. A következő időszak feladatainak meghatározása

3. A Számvizsgáló Bizottság megválasztása

4. A "Kardos László emlékérem" átadása

5. Egyebek

A választmányi ülésig a következő ütemezést javasoljuk:

- **márc. 1-ig** a kollégiumok vitassák meg a napirendi pontokat, és válasszák meg a területi választmány ülésére küldött képviselőjüket;
- **márc. 6-ig** a megyék és a főváros tartásuk meg a területi gyűléseket, s delegáljanak tagokat az országos választmányba (területi szervezetenként 3 fő);
- válasszák meg, hogy közülük ki képviseli a területet a jelölőbizottságban;
- a tagozatok hasonló módon járjanak el (delegálás a Választmányba: 1 fő).

Kérjük az előző Választmány küldötteit, az intézményvezetőket, hogy közreműködésükkel segítsék a Szövetség területi, tagozati elnökeit a fenti rendezvények megszervezésében (helyszín, időpont, értesítés, stb.)! Támogatásukat, munkájukat előre is köszönjük!

Mellékeljük az áttekintést az ügyvivők eddigi munkájáról, a Szövetség helyzetéről, s néhány előzetes információt a választmányi ülésre való felkészüléshez.

Kérjük a területi szervezetek és a tagozatok elnökeit, hogy a megyei, fővárosi ill. tagozati gyűlések helyéről és időpontjáról tájékoztassák az ügyvivőket!

Sikeressé tanácskozást kívánunk!

Az Ügyvivő Testület nevében:

Budapest, 2002. február 8.

Horváth István elnök

A 2001. március 2-án tartott Választmányi ülés óta végzett munka áttekintése

1. Az elmúlt időszak legjelentősebb eseményei:

- hosszú távú hatása miatt meghatározó jelentőségű eseményei az évnek:
 - folyamatos, konstruktív együttműködéssel elősegítettük, hogy kiadásra került a Kollégiumi Nevelés Országos Alapprogramjához kapcsolódó miniszteri rendelet;
 - a "Kollégium – 2001" címmel konferenciát rendeztünk, amely egyúttal a végső szakmai egyeztetése is volt az Alapprogram-rendeletnek; emellett a szakmai fejlesztés, a kapcsolattartás informatikai megalapozását szolgálta;
 - az Alapprogramhoz kapcsolódóan – nem kis erőfeszítések árán – sikerült parlamenti konszenzust teremteni a közoktatási törvény kollégiumi tárgyú módosításához is, a kollégiumban ellátandó tevékenység pontosítása céljából;
 - Szövetségünk – javaslatok, pályázati témajánlatok készítésével, Ringhofer Ervin alelnök által képviselve – szakmai támogatást nyújtott a Nemzeti Kollégiumi Közalapítvány tevékenységéhez, hozzájárult az első pályázati projektek sikeréhez;
- igen jelentős pályázati források nyíltak meg a kollégiumi szakmai fejlesztés számára (megyei közalapítványok, NKKA – diákkörök, informatika), s a fenntartási rendszert tekintve 'történelmi' jelentőségű a Nemzeti Kollégiumi Közalapítvány 'beszállása' a kollégiumok felújítási feladatainak finanszírozásába (6 Mrd);
- képviseltettük magunkat – megszűnéséig – az OM közigazgatási államtitkárának irányításával létrejött 'kollégiumi szakmai bizottság' munkájában, amely a kollégiumi rendszer komplex (a felsőoktatással együttesen kezelt) fejlesztését tűzte ki céljául (a bizottság az NKKA keretein belül működik tovább);
- részleges sikert értünk el a közalkalmazottakról szóló rendelet újabb módosításánál, bár több – a kollégiumi munkát leértékelő részek ('ügyelet') változtatását célzó – módosító javaslatot is készítettünk, ill. személyes tárgyalást folytattunk;
- az Önfejlesztő Kollégiumok csoportjának bázisán közreműködtünk az Arany János programban részt vevő kollégiumok tevékenységének fejlesztését célzó munkában;
- fontos lépéseket tettünk a kollégiumi képzési-továbbképzési rendszer ügyében: jelenleg 7

program kidolgozása van folyamatban, s közülük 4 áll akkreditálás előtt;

- a kollégiumi eszköz- és felszerelésjegyzék felülvizsgálatára szervezett munkacsoport elvégezte feladatát, így készen állunk a kilátásba helyezett módosítás megtárgyalására;
- a kollégiumi adminisztráció, az intézményi dokumentáció modernizálására szervezett munkacsoport is megkezdte működését, túl van tevékenységének első szakaszán;
- idén is részt vállaltunk a kollégiumi tárgyú ki-tüntetések elbírálását, a miniszteri döntést elő-készítő kuratórium munkájában; sikerült elérni, hogy a kitüntetések megoszlása a közoktatási és a felsőoktatási terület valós arányának (4:1) megfelelően történjen;
- támogattuk a Kollégiumi Diákszövetség tevékenységét, kiemelten a vezetőképzést, és a VIII. Országos Kollégiumi Diáktalálkozó és Országos Gyűlés megszervezését;
- a 'Kardos László' vándorkiállítás Kalocsán járt, és szoboravató volt Vésztőmagoron;
- folytattuk a tárgyalásokat egy – a kollégiumi területen érintett szervezetekkel közösen tervezett – országos kollégiumi szakmai és továbbképzési háttérintézet, szervezeti központ, gyakorló kollégium kialakítása érdekében.

2. Az alábbi 'statisztika' a napi, konkrét teendők sűrűségét jelzi:

(A zárójelben lévő számok a tárgyalási, tanácskozási alkalmak számát jelentik.)

- a kormányzattal való konzultációk, egyeztetések – a Miniszterelnöki Hivatal és a PM mellett – elsősorban az Oktatási Minisztérium képviselőivel történtek (3, ill. 21);
- a parlament Oktatási Bizottságával – kis zökkenőket nem számítva – jó az együttműködés (16); kiegyensúlyozott a pártok oktatáspolitikusaival való kapcsolat (7);
- a nevelés-oktatás területén működő szakszervezetekkel – mindenekelőtt a Pedagógusok Szakszervezetével – általában sikerült összehangolt álláspontot kialakítani (15+3);
- a kívánatosnál kevésbé tudtuk segíteni a szakmai szervezetek közös fellépését (10); viszont folyamatos az együttműködés a kollégiumi szervezetekkel (11);
- az önkormányzati szövetségekkel (4) változó, az egyes önkormányzatokkal (11) tárgyszerű a

kapcsolat (kollégiumi tárgyú intézkedések véleményezése);

- az ügyvivő testület – a takarékoság szempontjait is figyelembe véve – a tavalyinál is kevesebb 'valóságos' összejövetelt (21), emellett sok 'virtuális' ülést (33) tartott;
- a területi elnökök (és tagozatvezetők) számára egy tanácskozást szerveztünk; (okt. 19.), a szakmai csoportok vezetőivel kibővített ülést tartott az ÜT Fonyódon (ápr. 11-12.);
- a fentiekén túl az ügyvivők számos kollégiumi (9), önkormányzati (7) fórumon, szakmai rendezvényen (8), tárgyaláson (11), a helyi (9) és az országos (7) médiában képviselték a Szövetséget, készítettek szakmai véleményt (18) kollégiumi kérdésekről.

3. A szervezet működésének kérdéseiről:

- a programjainkhoz, rendezvényeinkhez elnyert pályázati támogatások – elsősorban az NKKA-pályázat sikerének köszönhetően – az előző évihez képest növekedtek, lehetővé vált a régóta esedékes technikai fejlesztések megvalósítása (a megyei szervezetek felszerelése, az újság szerkesztés és a központi adminisztráció feltételeinek javítása);
- ugyanakkor az egyéb források (tagdíj, működési bevételek) növekedése elmarad költségek növekedésétől (kommunikáció, utazás, stb.), így csak a gazdasági ügyvivő 'takarékosági programjai'

- tartják egyensúlyban a Szövetség költségvetését;
- a "Kollégium" c. újság technikai és pénzügyi háttere biztosított, tartalmi értelemben viszont a szerkesztők kevesebb támogatást kapnak a szakmától az elvárhatónál;
- kialakultak és működnek az elektronikus információs csatornák, az ÜT tagjai már a kommunikáció jelentős részét ezen bonyolítják; elismerés illeti megyei elnökeinket is, hogy felvállalták az új technika elsajátítását és alkalmazását;
- a szakmai fejlődést elősegítő hatékony információáramlás és tapasztalatcsere érdekében tervezett 'virtuális kollégium' túljutott az anyaggyűjtés és struktúra-tervezés (keserves) fázisán; sikerült megteremteni a webes megjelenést lehetővé tevő anyagi-technikai háttérfeltételeket is;
- nem jutott idő és energia a Szövetség szakmai és történeti anyagainak rendezésére, archiválására, és nem történt előrelépés a PR-tevékenység megszervezése terén sem.

Összegezve: a Szövetség a kollégiumi területen meghatározó tényező, elfogadott partner; ugyanakkor az előrelépéshez – a korábban elhatározottaknak megfelelően – további nyitás szükséges: újabb együttműködési 'felületeket' kell keresni a nevelés-oktatás egyéb területén tevékenykedő szervezetekkel.

Az Ügyvivő Testület megbízásából:

Horváth István elnök sk.

MOZAIK - aktuális kérdésekről

A tagdíjról

A Szövetség tevékenységének (tagsági) elismerését jelenti, hogy az 1995 (!) óta változatlan összeg ellenére a szervezettség növekedése és a tagdíjfizetési fegyelem javulása következtében évről évre nőtt a tagdíjbevételek. A költségvetés számai viszont azt mutatják, hogy a tagdíjban kifejeződő tagsági támogatás nem tartott lépést a szorosan vett működési költségekkel sem, azt sem fedezi. A hiányt a pályázati programokba befektetett saját munka (megmaradó) ellenértékének 'visszaforgatása' fedezi. A fentiek miatt a tagdíj emelését vitára bocsátjuk: az éves tagdíj jelenleg 600,-Ft (havi 50,-); az ügyvivőtestület javaslata 800,-Ft (havi 67,-). Kérjük, a Választmányi ülésre a kérdés megvitatását.

*Pethes Zoltán
gazdasági ügyvivő*

A kollégiumi központ

A kollégiumi szervezeteknek - a közoktatási diákoktól a felsőoktatási kollégistákon és a tanárszervezeteken keresztül a volt népi kollégisták baráti köréig - régi vágya, hogy létrejöjjön egy országos kollégiumi központ, valamennyi, a kollégiumok ügyében érintett szervezet részvételével, amely minden kollégiumi célú tevékenységnek (képzés, továbbképzés, szakfolyóirat, stb.) otthont ad. Az indokok között első, hogy ilyen (intézet, tudományos műhely, tanszék, minisztériumi csoport, stb.) nincs; emellett az sem mellékes, hogy az egyes szervezetek és tevékenységek hatékonysága jelentősen nőhet (közös inf-rastruktúra, erők egyesítése, ésszerű munkamegosztás). Reméljük, hogy erre a célra sikerül épületet találni, s ezáltal a kollégiumok hosszú távú fejlesztését biztosítani.

*Ringhofer Ervin
alelnök*

A diákönkormányzat és a szakmai fejlesztés

ÖRÖMMEL tapasztaljuk, hogy egyre többen ismerik fel, hogy a jól működő kollégiumi diákönkormányzat fontos szerepet tölthet be az intézmény szakmai fejlődésében is. Az innováció terjedését igen hatékonyan segíti a diákok, diákvezetők közti közvetlen tapasztalatcsere. Az információ-áramlás fontos színhelyei az örvendetesen szaporodó kollégiumi találkozók, versenyek, és természetesen ezt a célt szolgálja a Diákszövetség által szervezett Országos Diaktalálkozó, ill. vezetőképző tábor is.

*Fuchsné Hattinger Zsuzsanna
ifjúsági ügyvivő*

Szakmai és érdekvédelmi témák

Az alábbiakban egy rövid gyűjteményt szeretnék közreadni azokról a problémákról, melyekkel a közeljövőben foglalkoznunk kell: - kollégiumi pótlék, számítástechnikai pótlék kérdése; - témakörök és foglalkozási tervek a rendelethez; - diákétkeztetés: ellátási és elszámolási kötelezettség; - dolgozói kedvezmények (kötelező étkezés); - normatíva felhasználása (könyvtár, diáksport, stb.).

A fenti ügyekben kidolgozott javaslatokkal kell rendelkezünk, hogy az esetleg 'felnyíló' jogszabály-módosítások ne érjenek 'váratlanul', felkészületlenül bennünket.

*Takács Ernő
érdekvédelmi ügyvivő*

A megyei szakmai centrumok kialakítása

SZÖVETSÉGÜNK régóta kezdeményezi a különböző szakmai szervezetek együttműködésének elősegítését. A többé-kevésbé működő országos egyeztetések mellett szükséges lenne a területi szintű kapcsolatok kiépítése is. Ehhez alapul szolgálhat szervezetünk megyei/fővárosi kiépítettsége, s reményeink szerint ezt erősíti az idén létrehozott informatikai hálózat is. Javasoljuk, hogy területi elnökeink tegyenek lépéseket a helyi együttműködés kialakítása érdekében. A kollégium presztízsének szempontjából is fontos lenne, hogy a szakmai centrumok intézményeinkre épüljenek.

*dr. Csépe György
szervezeti ügyvivő*

A szakmai műhelyek és a nyilvánosság

ÖRVENDETES tény, hogy egyre több jó kezdeményezésről 'lehet hallani' a szakmában, egyre több nagyszerű kollégiumi, vagy azon túl mutató rendezvényt szerveznek a kollégák, kollégiumok közti együttműködésből regionális műhelyek szerveződnek, helyi kiadványok készülnek, stb.

Ugyanakkor az országos (szakmai) nyilvánosság előtt ezek sokszor 'láthatatlanok' maradnak, s - tisztelet a kevés kivételnek - nem jutnak el lapunk, a 'Kollégium' c. újság szerkesztőihez sem. Kérek mindenkit, hogy "ne legyen szégyenlős", ossza meg sikereit, eredményeit a szakmai közvéleménnyel.

*Gulyás Béla
kommunikációs ügyvivő*

A választásokról

Afelszíni - nem mindig tetszetős - csatározások mögött a pártok műhelyeiben készülnek azok a programok, amelyek alapját képezik a későbbi kormányzati cselekvésnek. Egy civil (szakmai) szervezet számára az a legfontosabb teendő, hogy a saját területén ehhez - valamennyi politikai erőnek - szakmailag autentikus segítséget nyújtson.

Kérünk tehát mindenkit, hogy - kihasználva a különleges 'fogadókészséget' - minden lehetséges fórumon vesse fel a kollégiumok még megoldatlan problémáit.

*Horváth István
elnök*

A projekt-rendszer és a decentralizáció

SZÖVETSÉGÜNK - a korábbi kísérletekre építve - hozzálátott a szakmai tevékenység kiszélesítéséhez: egyes feladatokra önálló szakmai munkacsoportokat hoztunk létre. A cél - a területi kiépítéshez hasonlóan - az volt, hogy új erők bevonásával erősödjön a szervezet, szakmai értelemben is szélesebb, biztosabb alapokon álljon. A kezdeti tapasztalatok vegyesek, de ez természetes, hiszen sok múlik a vezetőn, a feladat konkrétságán, lebonthatóságán, a projekt (időbeli) terjedelmén, stb. Az viszont már most bizonyosnak tűnik, hogy érdemes ezen az úton továbbmenni.

*Benda János
szakmai ügyvivő*

JELENTŐS esemény színe-lye volt a Táncsics Mihály Kollégium 2001. október 17-én.

A Bolyai János Gimnázium művésztanára Mészáros Marianna finnországi útjokról tartott élménybeszámolót diákjaival, amit diavetítéssel együtt még emlékezetesebbé tettek.

Az előzményekhez tartozik, hogy Kecskemét egyik testvérvárosa Hyvinkää minden évben nyáron művésztábort rendez. A meghívott nemzetközi diákcsoportnak teljes ellátást biztosít a város Szabadiskolája az Art Center.

1997-ben először mehettek kecskeméti tanulók, akkor 8 diák kapott ilyen lehetőséget. Az elmúlt nyáron Lukácsi János és Szalontai Bálint kollégisták élhettek e nagyszerű lehetőséggel. A

résztevőknek a repülőjegyet kellett fizetni. E költség tanári részéhez Dr. Szécsi Gábor polgármester úr nyújtott segítséget, a kollégisták kiadását a Kollégium Alapítványa támogatta.

Példaértékű dolog ápolni, erősíteni az ilyen és hasonló kapcsolatokat.

A gazdag programból

számunkra igen jelentős, hogy a résztvevő diákok egy-egy feladat egyéni, saját gondolatok által történő vizuális megjelenítését végezheték. Mindez a vizuális-esztétikai kultúra fejlesztésében óriási jelentőségű. Továbbá a kollégiumhoz kapcsolódó iskolák jó együttműködését példázhatják az ilyen közös szervezések az intézmények szakmai - pedagógiai tevékenységének meghatározásában.

Végül, de nem utolsóként fel-emelő érzés volt hallgatni az előadást, csodálni a vetítés gyönyörű képeit, ami felejthetetlen élmény marad mindannyiunk számára.

Gratulálunk! A jövőben sok-sok hasonló szervezésre legyen lehetőség!

Finnországi utibeszámoló

a Táncsics Mihály Középiskolai Kollégiumban, Kecskeméten

Földrajzi vetélkedő

Az egri Wigner Jenő SZKI kollégiuma földrajzi vetélkedőt rendezett a város kollégiumai között "Ki tud többet a Bükkről?" címmel. A vetélkedőn a Bükk-hegységgel kapcsolatos feladatok, térképismeret, közet meghatározás és a térséggel kapcsolatos régi népi mesterségek szerepeltek. A vetélkedőt a Kereskedelmi Szakközépiskola kollégiumának csapata nyerte. A vetélkedő érdekessége volt, hogy a zsűri elnöke - Baráz Csaba a Bükki Nemzeti Park Igazgatóságának oktatási főmunkatársa - valamikor a kollégium lakója, majd nevelőtanára volt.

Kép és szöveg: Demeter Pál

A Sancta Maria Kollégium csapata közet meghatározást végez.

Enni, vagy nem enni

MÁR két éve, hogy az Alkotmánybíróság hatályon kívül helyezte egy önkormányzat rendeletének azon utasításait, amelyek a kötelező étkezést szabályozták. A szóban forgó rendelet egy község képviselő-testületének önkormányzati rendelete volt, amely az élelmezési nyersanyagnormákról, a munkahelyi étkeztetés fő szabályairól, valamint a fizetendő térítési díjakról szól. Mivel a kötelező étkezés régóta foglalkoztatja a kollégiumokban dolgozókat, ezért érdemes végigtekinteni a szabályozás rövid történetét.

A tanácsrendszer idején a költségvetési szerveknél és egyes más intézményeknél folyó munkahelyi étkeztetésről és az intézeti élelmezési nyersanyagnormáiról szóló 4/1985. (I.19.) PM rendelet szabályozta e kérdést. Ez a pénzügyminiszteri rendelet kimondta, hogy az étkeztetéshez szorosan kapcsolódó munkakört betöltők és meghatározott egyéb munkakörben dolgozók a munkaidejükben az étkeztetést kötelesek igénybe venni. A rendelet szerint az élelmezés igénybevételére kötelezett dolgozó a ténylegesen alkalmazott norma 63%-át téríti. A rendelet melléklete felsorolta az étkeztetést kötelezően igénybe vevők körét. A tételes felsorolást mellőzve elmondható, hogy azokat a dolgozókat kötelezték az étkezés igénybevételére, akik valamilyen módon közvetlen kapcsolatba kerültek az élelmezési anyagokkal, a készétellel, illetve az étkeztetés felügyeletét látták el. A felsorolásban azok a dolgozók is szerepeltek, akik meghatározott oktatási intézetben a gyermekek felügyeletével, nevelésével foglalkoztak.

A rendeletet a 126/1995. (X. 18.) Korm. rendelet több más jogi normával együtt hatályon kívül helyezte. Ennek ellenére a gyakorlat nem sokat változott. Ekkor már az önkormányzatok szabályozták a köz-

étkeztetés kérdéskörét, mégpedig részben az Alkotmány, részben pedig szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény sajátos értelmezése alapján. Meg kell jegyezni, hogy természetesen volt néhány intézmény, ahol törvényi szabályozás feloldását követően nem vették igénybe a munkahelyi étkezést, vagy ezt igyekeztek kiharcolni az önkormányzatoknál.

Az alkotmánybírói határozat meghozatalára azt követően került sor, hogy a Megyei Közigazgatási Hivatal vezetője törvényességi ellenőrzést folytatott az adott település képviselő-testületénél, majd - miután törvényességi észrevételét a képviselőtestület nem fogadta el - az Alkotmánybírósághoz fordult. A közigazgatási hivatal vezetője kérte az Alkotmánybíróságot, hogy semmisítse meg a szóban forgó önkormányzati rendelet azon rendelkezését, amely a közalkalmazottak számára a munkahelyi étkezés kötelező igénybevételét írja elő. Az Alkotmánybíróság megvizsgálta azon jogszabályokat, amelyekre hivatkozva meghozta a képviselő-testület helyi rendeletét. Az Alkotmány kimondja, hogy a helyi képviselő-testület a feladatkörében rendeletet alkothat, amely nem lehet ellentétes a magasabb szintű jogszabállyal. A másik, szociális témájú törvény szerint pedig a helyi önkormányzat a személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról, azok igénybevételéről, valamint a fizetendő térítési díjakról rendeletet alkot. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a kötelező étkeztetésben résztvevők nem az úgynevezett "szociális étkeztetés" keretében részesülnek ellátásban, hanem munkahelyük, illetve foglalkozásuk alapján válnak a szabályozás címzettjévé, nem részesei a személyes gondoskodást nyújtó ellátásoknak. A korábban már említett szociális törvény pedig csak a személyes

gondoskodást nyújtó ellátásokkal kapcsolatban ad felhatalmazást az önkormányzatoknak helyi rendelet alkotására. Az Alkotmánybíróság mindebből megállapította, hogy a - szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló törvény nem nyújt jogalapot a képviselő-testületnek arra, hogy közalkalmazottak számára kötelező étkeztetést írjon elő. Mivel a közalkalmazottak étkeztetése nem helyi közügy, ezért azt az Alkotmányra hivatkozva sem lehet szabályozni.

Az Alkotmánybíróság döntése meghozatalakor csak a törvényi felhatalmazás kérdéskörét vizsgálta, nyilvánvalóan nem foglalkozott a téma intézményi oldalával, az ellátottak érdekeivel, sem pedig a gyermekek étkezésével kapcsolatos nevelési feladatokkal. A gyakorlat az, hogy a kötelező étkezés intézménye a hatályon kívül helyezés után is sok helyen fennmaradt. Ez vitákat váltott ki. Az intézmények dolgozóit és az önkormányzatokat nyilvánvalóan nem a törvényi felhatalmazás kérdése foglalkoztatta, sokkal inkább saját érintettségük, illetve a gyermekek nevelésének kérdése. Ma találunk példát az intézményben étkezésre, de arra is, hogy a nevelők ezt nem veszik igénybe. Egy kollégium vezetője elmondta, hogy tudnak a szabályozás feloldásáról, ennek ellenére valamennyien az intézményben étkeznek. A kollégiumvezető a nevelőkkel egyetértve helyesnek látja, ha a pedagógusok a gyermekek között étkeznek.

Mivel a kötelező jelleggel együtt megszűnt a dolgozók részére biztosított kedvezmény is, a térítési díj így magasabb lett, ami csökkentette a munkahelyi étkezők számát. Az Alkotmánybíróság megmutatta egy megfelelőnek tűnő szabályozás lehetőségét is. A határozat felhívta a figyelmet arra, hogy az önkormányzat meghatározott csoportoknak kedvezményes étkezési térítési díjat is megállapíthat. Ésszerű megoldás lenne tehát, hogy az önkormányzatok ide vonatkozó rendeletükben kedvezményes térítési díjat állapítsanak meg az étkeztetésben érintettek számára.

- B.J. -

Kitüntetés a Magyar Kultúra Napján

Dr. Pálincás József oktatási miniszter átadja a kitüntetést

2002. január 22-én a Magyar Kultúra Napja alkalmából a Néprajzi Múzeum aulájában Dr. Pálincás József oktatási miniszter úr kitüntetésekkel adta át az oktatásban kiemelkedően dolgozók számára.

Balról: Horváth István, dr. Patai Kálmánné leányával, Ringhofer Ervin

Örömmel gratulálunk dr. Patai Kálmánnénak, a fővárosi Váci Mihály Kollégium igazgatójának e rangos kitüntetéséhez, akit az ünnepségen a Kollégiumi Szövetség részéről virággal és emléklappal köszöntött Horváth István elnök és Ringhofer Ervin alelnök.

Reméljük, hogy a kollégiumokban és a kollégiumokért dolgozó kollégák közül a későbbiekben egyre többen vehetik majd át ezen megtisztelő kitüntetést.

Még egyszer gratulálunk!

(Szerk.)

„Legszívesebben szétosztanám, de ez nem torta...”

EZEKSEL a szavakkal köszönte meg a gratulációkat Nagy Kálmán, a székesfehérvári József Attila Középiskolai Kollégium igazgatója, amikor 2002. január 22-én, a Magyar Kultúra Napján átvette a Magyar Köztársaság Arany Katedra Emlékplakettjét.

A JAK-ban éppen a hagyományos kultúrműsorra készülődtek. Idén is, mint az elmúlt öt évben minden januárban, a Nemes Nagy Ágnes kollégiummal közös ünnepséget szerveztek. A „ceremóniamester” Dorgai József igazgatóhelyettes volt, aki közel tíz éve a JAK „piármenedzsere”. Az ő feladata a vendégek meghívása, igényes meghívók készíttetése, a sajtó, a TV, a helyi rádiók értesítése, a méltó fogadtatás megszervezése, a kollégiumi események propagálása. Most maga is meglepődött, milyen szép számmal jelentek meg „exkluzív” vendégek a kollégium programján. A megyei önkormányzat elnöké-

nek kabinetfőnöke (aki nyitó beszédében az ünnep jelentőségét méltatta), a megyei jogú város alpolgármestere, az Oktatási Iroda vezetője és minden munkatársa, valamint tucatnyi tanár és igazgató. A zsúfolásig telt színházteremben a lány- és a fiúkollégium tanulóinak műsorát élvezhette végig a hálás közönség. A Himnusz után egyik kollégista poétánk verseiből hallhattunk válogatást, majd csodálatos népdaléneklés, modern- és néptánc, valamint regölés szerepelt többek között a műsorban. Az utolsót, a meglepetés-számot a város elöljárója prezentálta: átadta a miniszter aláírásával hitelesített elismerő kitüntetést a JAK igazgatójának. A méltató szavak után a kitüntetett lépett a mikrofonhoz (szemmel láthatóan a meglepettségtől alig jutott szóhoz), majd diákjaihoz fordult: „kívánom nektek, hogy örömeiteket mindig legyen kívül megosztani, örüljünk hát együtt...”

Nagy Kálmán igazgató

A jeles elismerés így egy kollégiumba került. Hisszük, hogy ez is jelentős bizonyíték a társadalom számára: a kollégiumok is színvonalas, igényes és nagyon fontos munkát végeznek.

Strasser György tanár
Székesfehérvár

AKKREDITÁLT PEDAGÓGUS TOVÁBBKÉPZÉSI PROGRAM

Óraszám: 60 óra; Nyilvántartási szám: 26209-70/1998.; Indítási engedély: XXV/ 2 / 415 / 2000.

AMIT EGY OSZTÁLYFŐNÖKNEK FONTOS és ÉRDEMES TUDNIA

A képzés gyakorlatias. Konkrét, az iskolai munka során jól felhasználható anyagokat nyújt, melyek nagy részét helyben kipróbálhatják a résztvevők. Közös feldolgozást és egyéni konzultációt kínálunk.

Ajánljuk:

Mindazoknak, akiknek munkaeszközük a személyiségük, tehát elsősorban általános- és középiskolai gyakorló és leendő tanároknak, tanítóknak, és osztályfőnököknek.

A továbbképzés pedagógiai célja, hogy segítse az osztályfőnököket, szaktanárokat és tanítókat az osztályukban jelentkező problémák felismerésében, s azok kezelésében. A pedagógus az osztály felnőtt tagja, aki a legnagyobb felelősséggel és a legnagyobb lehetőséggel rendelkezik az osztály gyermek tagjainak személyiség formálásában. Kulcsfontosságú a szerepe abban, hogy a gyerekek megfelelő együttműködési, probléma-megoldási, érdekérvényesítési készségekkel rendelkezzenek. Ehhez a pedagógusnak érdemes önmagát is képeznie. Cserébe - e képzés segítségével - naprakész tudás birtokába jut, s a teher és nehézség helyett élmény lesz számára az együttműködés, diákjaival. Képes lesz jobb munkakapcsolatot kialakítani a szülőkkel és az osztályát tanító kollégákkal.

Témakörök:

- ☞ az önismerettől a konfliktuskezelésig – szól egyrészt a résztvevőknek, másrészt felhasználható anyagot nyújt a 6 – 18 éves korosztály ilyen irányú fejlesztésére,
- ☞ magatartás zavarok és kezelési lehetőségeik, probléma feltárás és megoldási módok,
- ☞ társas kapcsolati készségek fejlesztése a tanítási folyamatban,
- ☞ jogi eszközök a tanári munkában,
- ☞ hatékony tanulási és oktatási módszerek,
- ☞ az alsó, és felső tagozatos önkormányzati munka lehetőségei,
- ☞ a diákok és tanárok kollektív jog- és érdekvédelme,
- ☞ tárgyalástechnika, vitakultúra fejlesztés,
- ☞ a gyermekvédelem jogszabályi rendszere.

Mit ígérünk:

Több tanévre szóló osztályfőnöki, ill. szaktanári és tanítói munkát segítő pedagógiai programot, mely „csomag” iskolai és iskolán kívüli együttlétekben is használható játékokat, gyakorlatokat, téma-feldolgozási módszereket tartalmaz. Megerősítést a napi, neveléssel kapcsolatos problémák megoldásában, s a szülőkkel való kapcsolattartásban. A tantestület - képzésünkön résztvevő tagjai nagyobb bizalommal, együttműködőbb légkörben lesznek képesek dolgozni.

Alapítvány az Iskoláért, 1156 Budapest, Kontyfa utca 5.

A képzést a megrendelő igénye szerinti időpontokban és helyszínen végezzük.

Érdeklődni lehet a képzés vezetőinél:

Száva Eszter 06/30 26 33 944

szavesz@freemail.hu

Nemes Ágnes 06/30 41 68 411

Mi így csináljuk

SZEPTEMBERBEN kezdődött az Arany János Tehetséggondozó Program Székesfehérváron. A Teleki Blanka Gimnázium 35 „aranyos” tanulója a 16 lány a Nemes Nagy Ágnes Leánykollégiumba, a 19 fiú a József Attila fiúkollégiumba költözött. Tehát három önálló intézmény végzi azt a feladatsort, amely a tanulók szemében egységes egészként kell, hogy összeálljon. A program céljainak ismeretében kialakítottuk azt a struktúrát, amelyet működőképesnek tartunk. Ennek lényege, hogy a három intézményvezető a programra vonatkozó meghatározó kérdésekben havonta egy alkalommal megbeszélést tart, ahol tudatosan, minden esetben konszenzusedöntéseket hoznak. A programkoordinátor a gimnáziumi osztályfőnök, aki közvetlen kapcsolatot tart a minisztériummal és az intézményvezetőkkel, valamint a kollégiumi programfelelőssel. A kollégiumokban a csoportot vezető tanárok munkáját és a gimnáziumi tanárok tevékenységét egy, a gimnáziumban is tanító kollégiumi igazgatóhelyettes segíti. Valamennyi, a programban szerepet vállaló pedagógus részvételével időszakosan összejöveteleket szervezünk, ahol tájékoztatjuk egymást a tapasztalatokról. Igen szoros, napi kapcsolat van a két kollégiumi cso-

zorból ered, hogy három különböző intézménynek kell együttműködnie, így csak szervezetten, egymás terveit, szándékát, szervezési módszereit, nevelési alapelveit megismerve és elfogadva tudunk hatékonyan dolgozni.

A tartalmi munkáról

Mindkét kollégiumban ezen csoportok esetében is azt valljuk, mint bármelyiknél: a lehetőségek széles skáláját kínálva minden tanuló találja meg a számára hasznos és érdekes programokat. Ami kötelező, az sem kevés. Sajnos időnként mi magunk is látjuk, hogy a gyerekek túlterheltek. A nem könnyű gimnáziumi órák után a kollégiumokban történik az ún. Arany János-i blokk teljesítése. Ez jelent heti két *önismereti* órát, amelyet kiscsoportban, óraadó szakember irányításával töltöttek a tanulók, továbbá két *életvitel* órát, melyet a fiúkollégium biológia szakos tanára és a lánykollégium ápolónője felváltva tart, jól ötvözve az elméletet és a gyakorlatot. A csoport klasszikus értékekkel is direkt kapcsolatba kerül, ugyanis *társastánc és viselkedéskultúra* órán vesznek részt heti egy alkalommal. A kötelező hatodik óra a két kollégium teljes szabadidős kínálatából egyénileg választandó. Ezen leterhelés mellett kell készülni

a másnapi órákra és olvasni és könyvtárba menni és csoportfoglalkozásra járni...és élni a kollégisták amúgy sem szürke életét. Most már a mi „aranyos” gyerekeink is tudják: kollégistának lenni egy sajátos életforma. De kibírható. Még akkor is, ha minden hónapban egy hétvégét együtt tölt a csoport.

Októberben egy országos diákújságíró-hétvégén vettek részt a JAK-ban, hallottak a médiaműfajokról, elmentek egy TV- és egy rádió-stúdióba, beneveztek a cikkíró versenybe, vetélkedtek, ismerkedtek, játszottak. Másnap a fiúk szép

Szavatók

őszi kirándulást tettek a Vértesbe, az egyik tanuló mutatta be lakókörnyezetét. A lányok Pesten voltak, az Avon-futáson vettek részt.

Novemberben egy gimnáziumi program töltötte ki az „ittmaradós” hétvégét. A Telekis Napok ezernyi programot kínáló kulturális étlapja jó kikapcsolódásnak és szereplési lehetőségnek bizonyult.

Decemberben az ország egyetlen kollégiumából sem hiányzó meghitt, karácsonyi programot szerveztünk. Szombaton a lánykollégiumban folyt a közös sütés-főzés, evés, ivás...vasárnap a fiús házban díszítették a közös karácsonyfát és lepték meg egymást kis ajándékokkal. Mindkét kollégium kedveskedett a gyerekeknek ajándékcsoaggal is.

A januári program szombatja egy drogellenes interaktív vándorkiállítás megtekintését jelentette, vasárnap pedig a főváros kulturális kínálatából kaptak ízelítőt. Szellemi időutazást tettek a millenniumi gyűjteményes kiállításon, ahol az elmúlt századok kiemelkedő magyarjainak alkotásaival találkoztak.

A gyerekek, akik szeptemberben tele voltak várakozással és szorongással, mára már látják: csak rajtuk múlik, tud-e teljesülni a program nagy célja. A gimnázium is, de a két kollégium is mindent megtesz, ami lehetőségeiből telik a közös ügy érdekében.

Nagy Kálmán
Székesfehérvár

Citera együttes fellépése

portvezető pedagógus között. Lehetőleg mindent megbeszélnek, ami a csoportok hétköznapjait érinti.

Látható, hogy a legfontosabb dolognak a kommunikációt, az információcserét tartjuk. Ez abból a hely-